

kommer mig derfor, at det ikke vilde være rigtig, at man nu gik ind paa at undersøge, hvad der vilde være den rette Stattebasis med Hensyn til Landet. Et saadant Spørgsmaal maatte man snarere tage under Overveelse, naar der handlede om en staaende Stat eller i alt Fald om et Beløb, som skulde tilveiebringes for hele Kongeriget. Det Beløb, som er opkrævet til en lignende Anstalt for Jylland, er paa Landet fordeelt netop saaledes, som her er foreslaaet med Hensyn til Distrikterne; det er Pl. af 13de Octbr. 1847, som er lagt til Grund for den Fordeling, man har troet at burde holde sig til. At denne Fordeling efter Hartornet kan lede til Ubilligheder, maa vistnok indrømmes; men jeg troer, at det vil være meget vanskeligt at finde en Maalestof, der ikke gjør dette. Om det skulde være rigtigst, senere at slaae ind paa en anden Vej, vil jo komme under Overveelse, og navnlig vil jeg bemærke, at, naar der bliver Spørgsmaal om saavel i Jylland som i Sjælland at anlægge et Opbevaringssted for uhelbredelige Sinds- svage, eller der senere bliver Tale om, hvorledes man skal tilveiebringe de aarlige Udgifter til Anstaltens Vedligeholdelse, da forekommer det mig at være et mere passende Sted at drøfte det Spørgsmaal, om man bør slaae ind paa en anden Vej for at erholde de fornødne Pengemidler; thi da kan den Regel, som vedtages, gøres anvendelig saavel i Jylland som paa Distrikterne. Forfaavidt den ærede Rigsdagsmænd bemærkede, at man kunde fordele de Udgifter, som her fordres til Anlægget af Anstalten for Distrikterne, imellem Amtene efter Folkemængden, skal jeg tillade mig den Bemærkning, at det under Forhandlingerne i det andet Thing blev oplyst, at Resultatet, endog naar man seer hen til Amtet af den meest forskellige Befæstning, paa en Ubetydelighed nær vilde blive ganske det Samme, idet Fordelingen efter Hartornet og Fordelingen efter Folkemængden næsten gav det samme Resultat.

Sonne: Det er jo vistnok sandt, at dette Lovforslag kun omhandler en Udgift, som skal gøres eengang for alle, men den er ikke saa ganske ringe, da Udgiften, som jeg troer, er anslaaet til omtrent at andrage 190,000 Rbd. for Distrikternes Vedkommende. Jeg me-

ner, at en saa betydelig Udgift dog bør fordeles paa saa billig og ligelig en Maade som muligt, og, naar det fra alle Sider er erkjendt, at den Maade, hvorpaa den er fordeelt, ikke er den heldigste, saa troer jeg, at det nok var værd at tage under nøiere Overveelse, om det ikke var muligt at finde en Maalestof, som var ligeligere end den foreslaaede. Hvad angaaer, med Hensyn til Landet, at ligne Beløbet paa Hartornet, saa er derved den Mislighed, at alle de, der ikke eie Hartorn, og som dog kunne være formuende, Capitalister, Industriedrivende, Fabrikere, undgaae at betale en eneste Stilling til en saadan Anstalt, uagtet dens Opførelse jo er ligesaa meget i deres Interesse som i Hartornsejernes. Hvad angaaer den Deel, som Kjøbstæderne skulle bidrage, da troer jeg heller ikke, den er ligelig fordeelt. Den er alene fordeelt i Genhold til Folketallet; men det er i den senere Tid blevet erkjendt, af Folketallet alene ikke er den bedste Maalestof til at maale Cyneen til at betale Stat. Man har saaledes udfundet, at denne Cyne bedre vil kunne maales, naar man tog Hensyn deels til Folkemængden og deels til Bygningernes Assurancesum, idet Bygningernes Befæstning er en nogenlunde god Maalestof for Beboernes Belysning. Jeg troer ogsaa, at det er meget Sandt heri; og, naar man vil lægge Mærke til det Forhold, som vil fremkomme imellem at fordele efter Folkemængden alene og efter Folkemængden og Assurancesummen, saa vil man see, hvor stor Forskjellen paa Befstanden er i de forskellige Kjøbstæder. Jeg har gjort et Uddrag af de Lister, som i sin Tid ere fremsatte, dengang Krigsskatten skulde fordeles, hvor en Sum af 50,000 Rbd. blev fordeelt, efter det oprindelige Udkast, alene efter Folkemængden, og efter et Forslag, vedtaget paa Rigsdagen, efter Folkemængden og Assurancesummen. Deraf vil fremgaae, at næsten alle de sjællandske Kjøbstæder komme til at bidrage en høiere Sum, naar man ogsaa tager Hensyn til Assurance summen, og at altsaa Befstanden der er større, at derimod endeel af Kjøbstæderne i Lolland-Falsters Stift komme til at svare mindre, at af Fyens Stifts 9 Kjøbstæder de 7 faae en mindre Befæstning ved at fordele efter Folkemæng-